

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

25

kwietnia 2019

czwartek

19:00

Wrocław, NFM, Sala Główna,
estrada w odwróceniu

Triumf miłości

Jakub Jakowicz – skrzypce
Paavali Jumppanen – fortepian
Lutosławski Quartet:
Bartosz Woroch – I skrzypce
Marcin Markowicz – II skrzypce
Artur Rozmysłowicz – altówka
Maciej Młodawski – wiolonczela

Program:

Marcin Markowicz (*1979) *I Kwartet smyczkowy* [12']

I Overture

II Imitazioni

III Scherzo

IV Finale

Ernest Chausson (1855–1899) *Poème* na skrzypce, fortepian i kwartet smyczkowy op. 25 [15']

Ernest Chausson *Koncert D-dur* na skrzypce, fortepian i kwartet smyczkowy op. 21 [41']

I Décidé

II Sicilienne

III Grave

IV Finale

Projekt realizowany w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości oraz odbudowy polskiej państwowości

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Prosimy o nagradzanie artystów brawami po zakończeniu ostatniej części każdego z utworów.

M. Markowicz

E. Chausson

OMÓWIENIE

Agata Adamczyk

Marcin Markowicz – koncertmistrz NFM Filharmonii Wrocławskiej, a zarazem założyciel i członek Lutostawski Quartet – jest nie tylko cenionym kameralistą, lecz także wielokrotnie nagradzanym za swoją działalność kompozytorem. Z uwagi na aktywność koncertową tego skrzypka jego twórczość nierozdzielnie jest związana z brzmieniem kameralnym. Pierwszy spośród czterech kwartetów smyczkowych Markowicza powstał w 2003 r. podczas Kneisel Hall Chamber Music Festival w amerykańskim Blue Hill, gdzie odbyło się również prawykonanie tej kompozycji. Swoje dzieło autor dedykował profesorowi Romanowi Totenbergowi.

I Kwartet smyczkowy charakteryzuje się ostrym, dysonującym brzmieniem. Jest jednym z najmniej znanych utworów Markowicza. Kompozycja ma budowę czteroczęściową – pierwsza część została zbudowana wokół lirycznego tematu, druga zaś oparta na technice imitacyjnej. W motorycznym scherzo uwagę z kolei przyciąga teatralno-liryczny walczyk. Finał nawiązuje do części pierwszej, choć można w nim odnaleźć również motywy z pozostałych ustępów. Wspólnym mianownikiem wszystkich części są motywy kształtujące się wokół wspólnego brzmienia non małych.

Poème Ernesta Chaussona to jedno z najpiękniejszych dzieł literatury skrzypcowej. „Swobodne w formie, z kilkoma pasażami granymi przez skrzypce solo” – jak niepozornie opisywał kompozycję sam autor – zachwyca swoją melodyjnością, porusza bogactwem brzmienia i wirtuozerią partii solowej. Choć Chausson nie jest uznawany za głównego prekursora impresjonizmu, to jednak jego twórczość stanowi ogniwo łączące muzykę Césara Francka ze stylistyką Claude’a Debussy’ego.

Miłość do sztuki zaszczerpił w młodym Chaussonie jego prywatny nauczyciel, dzięki któremu przyszedł kompozytor poznać wybitnych przedstawicieli świata artystycznego – stałych bywalców paryskich salonów. Wszechstronnie uzdolniony Chausson nie tylko poświęcił się muzyce, lecz także zajmował się malarstwem i literaturą. Gdy rozpoczął studia w Konserwatorium Paryskim, lekcje instrumentacji pobierał najpierw u Jules’a Masseneta, a później u Francka, tworząc wraz z Henrim Duparkiem oraz Vincentem d’Indym, tzw. La bande à Franck.

Poème jest dziełem, które kompozytor napisał podczas kilkumiesięcznego pobytu we Florencji w 1896 r. (trzy lata przed swoją tragiczną śmiercią na skutek nieszczęśliwego upadku z roweru) na prośbę przyjaciela i wybitnego wirtuoza skrzypiec Eugène’a Ysaÿe’a. Inspirację dla twórcy stanowiło prawdopodobnie opowiadanie Iwana Turgeniewa *Le chant de l’amour triomphant*. W dziele Turgeniewa odnajdziemy ślad mitosnej historii pisarza, nieszczęśliwie zakochanego w – znanej Chaussonowi – zamężnej śpiewaczce Pauline Viardot, organizatorce muzycznych wieczorów, na których bywali Ysaÿe i Robert Schumannowie, Anton Rubinstein, Johannes Brahms, Fryderyk Chopin czy Camille Saint-Saëns.

Utwór został opublikowany w 1897 r. dzięki interwencji Isaaca Albéniza. Artysta przekazał partyturę Poème wydawnictwu Breitkopf & Härtel podczas swojego tournée po Niemczech. Choć wydawcy skrytykowali dzieło za „nadzwyczajną trudność” oraz „dziwaczność”, wkrótce ulegli namowom hiszpańskiego kompozytora. Postawili jednak warunek, że ma on pokryć koszty publikacji. Chausson nigdy się nie dowiedział, jaką rolę odegrał Albéniz w rozpowszechnieniu Poème.

Koncert *D-dur* na skrzypce, fortepian i kwartet smyczkowy op. 21, podobnie jak Poème, cechuje niezwykła melodyjność oraz bogactwo harmoniczne. W napisanym sześć lat wcześniej czteroczęściowym dziele odnajdujemy elementy archaizujące, takie jak równoległe oktawy, kadencję plagalną (kościelną) i rytmy barokowych tańców – włoskiej siciliany i angielskiego gigue. Kompozycja ta, przeznaczona na dwa instrumenty solowe z towarzyszeniem kwartetu smyczkowego, również powstawała z myślą o Ysaÿe’u jako wykonawcy. Skrzypek jednak zaprezentował ją dopiero rok później, w Brukseli w 1892 r. Artyście towarzyszyli Auguste Pierret (na fortepianie) oraz Ysaÿe Quartet.

Jakub Jakowicz, fot. Maciej Mulawa

Jakub Jakowicz

Wybitny polski skrzypek – solista, kameralista i pedagog. Występował z wieloma renomowanymi orkiestrami, m.in. z Orkiestrą Filharmonii Narodowej, Sinfonią Varsovią, Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Orchestre de la Suisse Romande, Orquesta Nacional de España oraz Concerto Köln. Tworzy duet z pianistą B. Bednarczykiem. Koncertował także z takimi muzykami, jak m.in.: H. Holliger, P. Gulda, A. Bauer, N. Goerner, M. Lethiec. Jest związany z dwoma kwartetami smyczkowymi: w latach 2008–2014 był prymariuszem Lutostawski Quartet, a od 2006 r. jest członkiem Zehetmair Quartett, z którym występował w najszlachetniejszych salach koncertowych Europy. Wykłada na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie. Gra na instrumencie Braci Gand (Paryż, 1859), dzięki uprzejmości Fondation Jerzy Semkow.

Paavali Jumppanen

Fiński wirtuoz cieszący się opinią wszechstronnego muzyka o nieograniczonych możliwościach. Występuje na całym świecie jako solista i kameralista, wykonując niezwykle szeroki repertuar. Koncertuje w Stanach Zjednoczonych, Europie, Japonii, Chinach i Australii z tak znakomitymi dyrygentami, jak D. Robertson, S. Oramo, O. Vänskä i J. van Zweden. Często wykonuje muzykę współczesną i awangardową, współpracował z takimi kompozytorami, jak m.in. P. Boulez, T. Murail, H. Dutilleux i K. Penderecki.

Kształcił się w Akademii Sibeliusa w Helsinkach, a następnie kontynuował naukę pod kierunkiem K. Zimmermana w Basler Hochschule für Musik, gdzie studiował także grę na organach, pianoforte i klawikordzie. Ma szeroką dyskografię, która obejmuje „jak dotąd najlepiej nagrany płytę z muzyką fortepianową Bouleza” („The Guardian” o wydaniu przez Deutsche Grammophon, dokonany na prośbę kompozytora nagraniu sonat) oraz komplet sonat fortepianowych L. van Beethovena dla Ondine. Pianista spędził sezon 2011/2012 jako gościnny badacz na Harvard University, gdzie zgłębiał tajniki muzyki wiedeńskiej XVIII w.

Paavali Jumppanen, fot. Maarit Kytöharju

Lutostawski Quartet, fot. Łukasz Rajchert

Lutostawski Quartet

Zespół odwołujący się swoją nazwą do wielkiego kompozytora XX w. – W. Lutostawskiego – jest jednym z czołowych polskich kwartetów. Wystąpił na wielu festiwalach, takich jak m.in. Warszawska Jesień, Wratislavia Cantans, Klarafestival w Belgii, International Ankara Music Festival w Turcji, Hong Kong Arts Festival, Tongyeong International Music Festival w Korei Południowej, ISCM World Music Days, Jazztopad. Grał w renomowanych salach koncertowych na całym świecie, współpracował z paryskim IRCAM – Centre Pompidou, kon-

certował z G. Ohlssonem, K. Kennerem, B. Caninem, M. Lethiekiem, T. Akasaka, E. Indjicem, R. Groblewskim, A. Bauerem oraz z wybitnymi jazzmanami, takimi jak: K. Wheeler, J. Taylor, U. Caine, B. Delbecq. Kwartet wykonuje głównie muzykę XX i XXI w., skupia się przy tym na popularyzacji muzyki polskiej, m.in. W. Lutostawskiego, K. Szymanowskiego, P. Mykietyna, a także M. Markowicza – jednego z członków grupy. Lutostawski Quartet działa jako jeden z zespołów Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu.

Organizator:

NFM – Instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

